

TEBLİĞ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ UYGULAMA TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2018/21)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; ülkemiz hayvancılığının geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması, hayvancılık politikalarının yürütülmesinde etkinliğin artırılması, yerli hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi, kayıtların güncel tutulması, hayvan hastalıklarıyla mücadele ve sağlıklı hayvansal üretim için yetiştiricilerin desteklenmesidir.

(2) Bu Tebliğ, 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda yer alan hayvancılık desteklemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Alt proje: Hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma ve geliştirme projesine bağlı olarak; illerde, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen formata uygun olarak il düzeyinde yürütülen projeleri,

b) Ana arı: Damızlık ana arılı kolonilerden, üretim tekniğine göre yetiştirilen, üretim yılı için belirlenen renk ile işaretli ana arıyı,

c) Anaç koyun ve keçi: 2/11/2018 tarihi itibarı ile TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan kayıtlarda 15-90 ay arası yaşta olan dişi koyun ve keçiyi,

ç) Anaç manda: 1/1/2017 tarihinden önce doğmuş dişi mandayı,

d) Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS): Arıcılara ait kovanlara dair bilgilerin kayıt altına alındığı, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

e) Arılı kovan: Üreme kabiliyeti bulunan ana arılı, en az üç çerçevesi yavrulu, nektar akım döneminde en az yedi arılı çerçeveye sahip (eski tip kolonilerde çerçeve aranmaz) arı kolonisini,

f) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

g) Bakanlık Süt Kayıt Sistemi (BSKS): Üreticilerin sattığı sütün aylık olarak kayıt altına alındığı, destekleme ödemelerine ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

ğ) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,

h) Çoban (sürü yöneticisi): Millî Eğitim Bakanlığı veya Bakanlıkça düzenlenen en az 104 saatlik sürü yönetimi elemanı eğitim programını başarı ile tamamlayarak sertifika veya kurs bitirme belgesi almaya hak kazanmış kişiyi,

ı) Damızlık ana arı: Kontrollü izole alanda veya suni tohumlama ile üretilen, ırkının özelliklerini taşıyan, üretim yılı için belirlenen renk ile işaretli/numaralı ana arıyı,

i) Düve: Teknik ve sağlık şartları Bakanlıkça belirlenen gebe veya gebe olmayan dişi sığırı,

j) Düve Destekleme Kayıt Sistemi: Düve alım desteği ile ilgili bilgilerin kayıtlarının tutulduğu, izlendiği, raporlandığı ve duvedestek.tarim.gov.tr adresindeki Bakanlık kayıt sistemini,

k) E-İslah: İslah amacıyla sığır cinsi hayvanların soy kütüğü ve verimlerine ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı kayıt sistemini,

l) Elit sürü: Kontrollü çiftleştirme yapılan, ebeveyn ve verim kayıtları tutulan işletme sürülerini,

m) Enstitü: TAGEM ve GKGM'ye bağlı araştırma enstitülerini,

n) GKGM: Bakanlık Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

o) Hastalıklardan ari işletme: Koruyucu tedbirlerin alınarak, işletmedeki hayvanların Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu hastalıkları yönünden ari olduğunun onaylandığı işletmeyi,

ö) HAYGEM: Hayvancılık Genel Müdürlüğünü,

p) İpekböcekçiliği Kayıt Sistemi (İKS): İpekböceği yetiştiriciliğine ait bilgilerin kayıt altına alındığı, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

r) İl müdürlüğü: İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

s) İlçe müdürlüğü: İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

ş) İşletme: Hayvanların barındırıldığı, tutulduğu, bakım ve beslemesinin yapıldığı, Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı yerleri,

t) İşletme tescil belgesi: İşletmelere il veya ilçe müdürlüklerince verilen onaylı belgeyi,

u) İzole bölge: Bakanlık tarafından bazı hayvan türlerinin girişine ve yetiştirilmesine yasaklama veya kısıtlama getirilen yerleri,

ü) Karar: 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararı,

v) Kesimhane: 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik ile 3/3/2018 tarihli ve 30349 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Küçük Kapasiteli Kesimhanelerin Genel ve Özel Hijyen Kurallarına Dair Yönetmelik kapsamında Bakanlıktan onay veya şartlı onay almış işletmeleri,

y) Kırmızı Et Kayıt Sistemi (KES): Üreticilerin, kesimhanede kestirdiği hayvanlara ve karkaslarına ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

z) Kimliklendirici: Hayvancılık konusunda eğitim almış meslek mensupları ile hayvanı tanımlama konusunda yapılacak bilgilendirme sonunda uygun görülerek Bakanlık tarafından izin verilen yer ve süre içinde hayvan tanımlama yetkisi verilen kişiyi,

aa) Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS): Koyun ve keçi yetiştiricilerine ve hayvanlarına ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

bb) Küpe: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde belirtilen şartlara ve TS 7808’e uygun olarak üretilen ve yazımı yapılan kimliklendirme aracını,

cc) Manda Islah Sistemi (MIS): Islah amacıyla manda türü hayvanların soy kütüğü ve verimlerine ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı kayıt sistemini,

çç) Onaylı süt çifliği: Bakanlıkça belirlenen standartlarda süt ürettiğine dair sertifikalandırılan işletmeyi,

dd) Proje: Mastır Plan formatında hazırlanan hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma ve geliştirme ülkesel projelerini,

ee) Proje lideri: TAGEM tarafından alt projelerin yürütülmesi amacıyla görevlendirilen kişiyi,

ff) Proje uygulama esasları talimatı: Hayvan genetik kaynaklarını geliştirme projelerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği halk elinde hayvan ıslahı uygulama esasları talimatını,

gg) Proje yürütme kurulu: Hayvan genetik kaynaklarını geliştirme projelerinde projenin işleyişi, idari ve desteklemeye esas konuların görüşülüp karara bağlandığı ve proje uygulama esasları talimatında görev ve sorumlulukları belirtilen kurulu,

ğğ) Resmî Veteriner Hekim: Bakanlıkça 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun uygulamasında görevlendirilen veteriner hekimi,

hh) Satış belgesi: Fatura/e-Fatura (düzenleyen onayladığı çıktısı ve xml formatında, silinemez CD veya DVD’ye kayıtlı) veya müstahsil makbuzunu,

ıı) Seçim komisyonu: Hayvan genetik kaynaklarını yerinde koruma projelerinde TAGEM, Enstitü, il/ilçe müdürlüğü temsilcileri ve proje liderinden oluşan komisyonu,

ii) Serbest Veteriner Hekim: Mesleğini 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre serbest olarak icra eden veteriner hekimleri,

jj) Sığır cinsi hayvan: Et üretimi, süt üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen Bison bison ve Bubalus bubalus türü hayvanlar dâhil her yaştaki sığır ve mandaları,

kk) Soğutulmuş çiğ süt: Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı süt soğutma tankları ile +4 0C’ye soğutulan çiğ sütü,

ll) Soy kütüğü: Hayvan ırklarına göre yetiştirme ve verim kayıtlarının tutulduğu, izlendiği, raporlandığı ve belgelendirildiği Bakanlık kayıt sistemini,

mm) Sözleşme: Hayvan genetik kaynakları yerinde koruma projelerinde; yetiştirici ile Enstitü arasında, geliştirme projelerinde ise muvafakat/taahhütname vermiş yetiştiriciler adına yetiştirici temsilciliği ile il müdürlüğü arasında yapılan sözleşmeleri,

nn) Taban sürü: Ana ve yavruya ait verim kayıtları tutulan sürüleri,

oo) TAGEM: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünü,

öö) Tiftik Kayıt Sistemi (TKS): Tiftik üreticilerinin ve tiftik satışına ilişkin kayıtların tutulduğu, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

pp) TÜRKVET: Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine göre oluşturulan ve hayvancılık işletmelerinin, yetiştiricilerin ve sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı veri tabanını,

rr) Veteriner Bilgi Sistemi: Hayvancılık Bilgi Sisteminde (HBS) yer alan hayvan hastalıkları, aşı uygulamaları ve hayvan sağlığı desteklemelerine ait kayıtlar ve benzeri bilgilerin tutulduğu sistemi,

ss) Veteriner Sağlık Raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belirlenen şartlara ve sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, Resmi veya Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

şş) Yerinde koruma: Ait olduğu ırkın özelliklerini muhafaza etmek üzere, evcil hayvanların doğal olarak yetiştirildikleri kırsal bölgede veya o bölgede kontrollü yetiştirme yapılan işletmelerde korunmasını,

tt) Yetiştirici temsilcisi: Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi projelerinde yer alacak ve yetiştiricilerin yazılı muvafakatı/taahhünamesi ile onları temsil eden tüzel kişiliği,

uu) Yetiştirici/üretici: Hayvancılık faaliyetiyle iştigal eden gerçek veya tüzel kişileri,

üü) Yetiştirici/üretici örgütü: Merkez Birliği düzeyinde örgütlenmiş, 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı birlikleri, 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birliklerini, Bakanlıkça kuruluşuna izin verilen ve 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatiflerin Merkez Birliklerine ortak olan üst birlik ortağı kooperatifleri,

vv) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmi görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekim,

yy) Yetiştiricilik Bölgesi: Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Çankırı, Çorum, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırşehir, Malatya, Muş, Ordu, Rize, Samsun, Sivas, Şırnak, Tokat, Trabzon, Tunceli, Van, Yozgat illerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Desteklemeye İlişkin Esaslar

Бузаğı desteklemesi

MADDE 4 – (1) Buzağı desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Buzağular 1/1/2018-31/12/2018 tarihleri arasında doğmuş olmalı, Bakanlık kayıt sisteminde doğduğu işletmenin ve anasının kaydı bulunmalıdır.

b) Buzağular, küpelenmiş ve birinci dönem buzağı desteklemesine başvuranlar için 1/10/2018 tarihine kadar, ikinci dönem buzağı desteklemesine başvuranlar için ise 1/4/2019 tarihine kadar TÜRKVET/E-İslah’a kayıt edilmiş ve doğduğu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır.

c) Buzağularını işletmesinde 4 ay büyütmeden erken yaşta satan yetiştiricilerden; en az 50 baş dişi sığırı olanlar 4 aydan önce buzağularını satabilir, bunun için buzağularını erken yaşta satmak istediklerini işletmesinin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine, satışını yapacağı buzağuların kulak küpe numaralarını liste halinde dilekçeyle bildirir. İl/ilçe müdürlükleri bu kapsamdaki işletmelerin ve buzağuların listesini HAYGEM’e bildirir.

ç) Hastalıklardan ari işletmelerde brusella aşısı hariç olmak üzere, buzağuların programlı aşuları (dişiler için brusella ve şap, erkekler için şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sistemine kaydedilmiş olmalıdır.

(2) Soy kütüğüne kayıtlı buzağı desteği, işletmesi 1/10/2018 tarihinden önce soy kütüğü sistemine kayıtlı ve E-İslah’ta kayıtlı analardan doğan buzağulara verilir. Soy kütüğüne kayıtlı buzağı desteği alan buzağular ayrıca buzağı desteğinden yararlandırılmaz.

(3) Döl kontrollü boğanın yavrusu ilave desteği, döl kontrolünden geçmiş boğaların ülkemizde üretilen spermalarından doğan buzağulara verilir. Bu durum tohumlama tarihiyle ve belgesiyle doğrulanabilmelidir.

(4) Yetiştiricilik Bölgesi illerindeki buzağulara Karar kapsamında belirtilen ilave destek verilir.

(5) Soy kütüğüne kayıtlı buzağı desteklemesinden yararlanacaklar;

a) Buzağı, soy kütüğüne kayıtlı anadan doğmuş ve anası kendi ırkından boğanın sperması ile tohumlanmış olmalıdır. Bu durum tohumlama tarihiyle ve belgesiyle doğrulanabilmelidir.

b) Süt ölçümü yapılan ayda, işletmedeki inek sayısının en az üçte ikisinin süt verimleri ölçülmüş ve sisteme kaydedilmiş olmalıdır. Bu ölçümler 2018 yılında en az 6 kez yapılmalıdır.

c) Süt verim ölçümleri; standart süt ölçüm aletleri veya otomasyon sistemi (Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğince sağlanan/onaylı) ile ölçülmeli, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya otomasyon sisteminden temin edilmiş olmalıdır.

ç) Ön soy kütüğüne kayıtlı anadan doğan buzağular, soy kütüğüne kayıtlı buzağı desteğinden yararlanamazlar.

(6) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Yetiştiriciler, desteğini hangi yetiştirici/üretici örgütü üzerinden almak istiyorsa, almak istediği örgütü üzerinden, kooperatifler aracılığıyla desteğini almak isteyenler bölge veya il üst birlikleri üzerinden, soy kütüğüne kayıtlı destek alacaklar damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden, herhangi bir örgüte üye olmayanlar ise doğrudan il/ilçe müdürlüklerine başvururlar.

b) Başvurular, 2/7/2018-31/8/2018 tarihleri arasında ve 2/5/2019-1/7/2019 tarihleri arasında olmak üzere iki dönem halinde yapılır. Birinci dönemde başvuru yapamayanlar ikinci dönemde başvuru yapabilir. Birinci dönemde başvuruda bulunduğu halde eksikleri nedeniyle desteklemeden yararlanamayanlar, ikinci dönemde eksikliklerini gidermesi halinde desteklemeden yararlandırılır.

(7) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvuruları il/ilçe müdürlükleri tarafından, başvuru süresi bitiminden itibaren 10 gün içerisinde E-İslah sistemine giriş kayıtları yapılır.

b) Başvuruların E-İslah sistemine giriş süresini müteakip, HAYGEM tarafından desteklemeye esas İcmal-1 listesi E-İslah sisteminde yayımlanır. İl/ilçe müdürlükleri, İcmal-1 listelerini sistemden alarak 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır, itiraza ilişkin yapılan iş ve işlemler ilgili sisteme girilir. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

ç) İtiraz süresi bitiminde ilçe müdürlükleri tarafından sistemlere girilen kayıtlara göre HAYGEM tarafından İcmal-2 listesi yayımlanır. İlçe müdürlükleri, sistemden aldıkları İcmal-2 listesini onaylayarak 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderir.

d) İlçelerden gelen İcmal-2'lere istinaden ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi, E-İslah sistemi üzerinden il müdürlükleri tarafından alınır ve onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Malak desteklemesi

MADDE 5 – (1) Malak desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malaklar, 1/1/2018-31/12/2018 tarihleri arasında doğmuş olmalıdır.

b) Malaklar, küpeleşmiş, doğduğu işletme TÜRKVET'e kayıt edilmiş ve bu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır.

c) Hastalıklardan arı işletmelerde brusella aşısı hariç olmak üzere, malakların programlı aşuları (dişiler için brusella ve şap, erkekler için şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sistemine kaydedilmiş olmalıdır.

(2) Soy kütüğüne kayıtlı malak desteğinden, ana ve babası MIS'ta kayıtlı olan malaklar yararlandırılır. Soy kütüğüne kayıtlı malak desteği alan malaklar, ayrıca malak desteğinden yararlandırılmaz.

(3) Yetiştiricilik Bölgesi illerindeki malaklara Karar kapsamında belirtilen ilave destek verilir.

(4) Soy kütüğüne kayıtlı malak desteklemesinden yararlanacaklar;

a) Yetiştiricinin üyesi olduğu damızlık manda yetiştiricileri birliği, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.

b) Malakların doğduğu işletme, 31/12/2018 tarihine kadar MIS'a kaydedilmiş olmalıdır.

c) Malakların ana ve babası MIS'ta kayıtlı olmalıdır.

ç) Soy kütüğüne kayıtlı malak desteği verilen malaklara, ayrıca malak desteği verilmez.

(5) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvurular 1/11/2018-31/12/2018 tarihleri arasında ve 1/6/2019-1/7/2019 tarihleri arasında olmak üzere iki dönem halinde yapılır. Birinci dönemde başvuru yapamayanlar ikinci dönemde başvuru yapabilir. Birinci dönemde başvuruda bulunduğu halde, eksikleri nedeniyle desteklemeden yararlanamayanlar, ikinci dönemde eksikliklerini gidermesi halinde desteklemeden yararlandırılır.

(6) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvuruları il/ilçe müdürlükleri tarafından, malak desteği için TÜRKVET, soy kütüğüne kayıtlı malak desteği için ise TÜRKVET ve MIS'ta yayımlanan malak listesi verileri üzerinden değerlendirilerek İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ç) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Anaç manda desteklemesi

MADDE 6 – (1) Anaç manda desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden faydalanacak yetiştiricilerin işletmeleri ve anaç mandaları 31/12/2018 tarihi itibarıyla TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır.

b) Anaç mandalar son başvuru tarihi itibarıyla en az 4 ay öncesi desteklemeden yararlanacak işletmede kayıtlı bulunmalıdır.

(2) Soy kütüğüne kayıtlı anaç manda desteklemesinden yararlanacaklar;

a) Yetiştiricinin üyesi olduğu damızlık manda yetiştiricileri birliği, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.
b) Anaç mandalar MIS'a 31/12/2018 tarihi itibarıyla kayıtlı olmalıdır.
c) Süt ölçümü yapılan ayda, işletmedeki sağılan manda sayısının en az yarısının süt verimleri ölçülmüş ve sisteme kaydedilmiş olmalıdır. Bu ölçümler 2018 yılında en az 4 kez yapılmalıdır.

ç) Süt verim ölçümleri; standart süt ölçüm aletleri veya otomasyon sistemi (Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliğince sağlanan/onaylı) ile ölçülmüş olmalı, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya otomasyon sisteminden temin edilebilmelidir.

d) Soy kütüğüne kayıtlı anaç manda desteği verilen mandalara, ayrıca anaç manda desteği verilmez.

e) Ön soy kütüğüne kayıtlı anaç mandalar, soy kütüğüne kayıtlı anaç manda desteğinden yararlanamazlar.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvurular 1/11/2018-31/12/2018 tarihleri arasında yapılır.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, itirazlar ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvuruları il/ilçe müdürlükleri tarafından, anaç manda desteği için TÜRKVET, soy kütüğüne kayıtlı anaç manda desteği için ise TÜRKVET ve MIS'ta yayımlanan manda listesi verileri üzerinden değerlendirilerek İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ç) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Anaç koyun ve keçi desteklemesi

MADDE 7 – (1) Anaç koyun keçi desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemesinden yararlanacak anaç koyun keçilerin yaşları 2/11/2018 tarihi itibarı ile 15-90 ay (15-90 ay) arasında olmalıdır. (Bu yaş aralığı dışındaki dişi hayvanlar desteklemeden yararlandırılmaz.)

b) Yetiştirici, damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine üye olmalıdır.

c) Anaç koyun-keçiler, küpelenmiş ve yetiştirici adına TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.

ç) Desteklemelerde, 2/11/2018 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan kayıtlar üzerinden il/ilçe müdürlüklerince işletmede, süresi içerisinde, yerinde yapılan tespitler esas alınır.

d) Göçer hayvancılık yapanlar hariç, farklı illerde birden fazla işletmesi olan yetiştiriciler, her bir işletmesinin bulunduğu ilde ayrı ayrı başvuruda bulunmalıdır.

(2) Mardin, Siirt ve Şırnak illerinde saf ırk anaç tiftik keçileri (Ankara keçisi) Karar'da belirtilen ilave destekten yararlandırılır.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Yetiştiriciler (göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler dâhil), üyesi olduğu damızlık koyun ve keçi yetiştiricileri birliğine dilekçe ile 1/9/2018-2/11/2018 tarihleri arasında başvurur. Birliklerce alınan başvurular 1/12/2018 tarihine kadar KKBS'ye kaydedilir.

b) Birlikler, 1/12/2018 tarihini müteakip 5 gün içerisinde başvuran üyelerin listesini il/ilçe müdürlüğüne iletir. Listelerdeki bilgilerin doğruluğundan birlikler sorumludur.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvurusu yapılan hayvanların, KKBS'deki kayıtları esas alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından 10/12/2018-15/2/2019 tarihleri arasında işletmede yerinde tespitleri yapılır (Gökçeada İlçesinde tespit tarihleri Çanakkale Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nce belirlenir). Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için, belirtilen tarih içerisinde başvurur.

b) Tespitler en az 2 personel tarafından yapılmalıdır. Tespit süresi içerisinde düzenlenmiş olan Veteriner Sağlık Raporları yerinde tespit olarak kabul edilir.

c) Göçer hayvancılık yapan yetiştiricilerin tespitleri, göçer olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır, hazırlanan tespit tutanakları tespit süresi içerisinde göçer yetiştiricinin destek başvurusunu yaptığı il müdürlüğüne gönderilir. Hayvan nakil işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan göçer yetiştiricilerin tespit işlemi yapılmaz.

ç) İl/ilçe müdürlükleri tarafından tespitlerin bitimini müteakip İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

d) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

e) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.
f) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi

MADDE 8 – (1) Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacakların işletmesi ve tiftiğin elde edildiği hayvanlar TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.
b) Tiftik, Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Tiftikbirlik) ve bağlı kooperatifleri ile damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerine satılmış olmalıdır. Kooperatif/birlikler alım yapacağı merkezleri üreticilere önceden duyurmalıdır.

c) Tiftik desteklemesi kilogram üzerinden yapılır.

ç) Tiftik desteklemesine esas miktar satış belgesi ile belgelenmelidir. Satış belgesinde; üreticinin adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, tiftik miktarı, fiyatı ve tarihi belirtilmiş olmalıdır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Üreticiler başvurularını, tiftik satışını yaptığı Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerine, işletme tescil belgesi ve dilekçe ile birlikte yapar.

b) Tiftik alımı yapan Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri, başvuruda bulunan (tiftiğini satın aldığı) üreticilere ilişkin ilçe bazlı icmale esas tabloyu düzenler, başvuru evrakları ve satış belgeleri ile birlikte düzenledikleri tabloyu 1/8/2018 tarihine kadar ilgili il/ilçe müdürlüklerine iletir.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerinden gelen desteklemeye esas başvurular, il/ilçe müdürlükleri tarafından satış yapılan tiftik miktarı ile işletmedeki hayvan sayıları yönünden kontrol edilir. 7 iş günü içerisinde uygun bulunanların bilgileri TKS'ye kaydedilerek İcmal-1 düzenlenir.

b) İcmal-1 listeleri, il/ilçe müdürlüklerince 10 gün süre ile askıya çıkartılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

ç) İtiraz süresi bitiminde ilçe müdürlükleri tarafından düzenlenen İcmal-2 listeleri onaylanarak 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

d) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak en geç 5 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Çiğ süt desteklemesi

MADDE 9 – (1) Çiğ süt desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Çiğ süt desteklemesinden yararlanacakların işletmesi ve sütün elde edildiği hayvanlar TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.

b) Desteklemeden yararlanacaklar, ulusal düzeyde üst örgütlenmesini tamamlamış yetiştirici/üretici örgütüne üye olmalıdır.

c) Çiğ Sütün Arzına Dair Tebliğ kapsamında pazarlanan sütler hariç olmak üzere üretilen süt, onay belgesi almış süt işleme tesislerine satılmış olmalıdır. Bu tesisler, il/ilçe müdürlükleri tarafından BSKS'ye girişleri yapılarak tanımlanmış olmalı ve güncellemeleri yapılmalıdır. Süt satışları üreticinin kendisi, yetiştirici/üretici örgütü veya bu örgütlerin %50'nin üzerinde paya sahip oldukları iştirakleri vasıtasıyla yapılabilir. Satışı yapılan süt, satış belgesi ile belgelenmeli ve BSKS veri tabanına aylık olarak kaydedilmelidir.

ç) Süt regülasyonu uygulaması kapsamında sütünü üretici örgütleri aracılığı ile satanlar da desteklemeden yararlandırılır. Desteklemede 1 kg süt tozuna karşılık Bakanlıkça belirlenen süt miktarı esas alınır.

d) Çiğ süt desteklemeleri Bakanlığın belirleyeceği birim fiyatlar üzerinden dönemler halinde yapılır. Döneminde başvurusunu ve evraklarını tamamlamayanlar desteklemeden yararlandırılmaz.

(2) Sütünü 27/4/2017 tarihli ve 30050 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiğ Sütün Arzına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2017/20) kapsamında pazarlayan üreticiler;

a) Hastalıktan Ari İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası ile Çiğ Sütün Arzı İçin İzin Belgesine sahip olmalıdır.

b) Sütünü, faaliyet alanında sütün arzı/satışı bulunan işletme kayıt belgesine sahip, BSKS'ye kayıtlı yerel perakendecilere satmış olmalıdır. Satış yapılan süt miktarı işletmede bulunan hayvanlardan üretilebilecek süt miktarıyla uyumlu olmalıdır. Benzer şekilde satış belgelerindeki miktarla da uyumlu olmalıdır. Satış bilgileri BSKS'ne aylık olarak kaydedilmelidir.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Üreticiler başvurularını dilekçe ile desteğini almak istediği ve üyesi olduğu yetiştirici/üretici örgütüne yapar.

b) Satılan çiğ süte ait satış belgesinin aslı, takip eden ayın en geç son iş gününe kadar destek başvurusunda bulunduğu yetiştirici/üretici örgütüne teslim eder. Satış belgesinin suretleri ve fotokopileri ile işlem yapılmaz.

c) BSKS'ye süt girişleri üreticilerin üretimde buldukları il/ilçeden yapılır. BSKS'ye veri giriş yetkisi olan örgütler, başvuruda bulunan yetiştiricilere ait verileri sisteme girer ve bunlara ilişkin başvuru icmal listesini il/ilçe bazlı düzenler. İlgili evraklar ve başvuruda bulunan üyelerine ait listeye birlikte düzenledikleri başvuru icmal listesini, ilgili il/ilçe müdürlüklerine iletir. Veri giriş yetkisi olmayan örgütler ise başvuruda bulunan yetiştiricilere ait İcmal-1'e esas başvuru icmal tablosunu il/ilçe bazlı oluşturur, ilgili evraklar ve başvuruda bulunan üyelerine ait listeye birlikte takip eden ayın 5 inci iş günü sonuna kadar ilgili il/ilçe müdürlüklerine teslim tutanağı ile teslim eder.

) reticiler, bu Tebliğin yayımlandığı tarihten önce Karar kapsamında satılan çiğ süte ait satış belgelerini, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren 7 iş günü içerisinde destek başvurusunda bulunmak istediği yetiştirici/üretici örgütüne teslim eder.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Süt desteği için yapılan başvuruların BSKS'ye girişleri yapılıp yapılmadığı il/ilçe müdürlükleri tarafından İcmal-1'ler düzenlenir. Düzenlenen İcmal-1 listesi 5 iş günü süresince il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, en geç 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. demeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak en geç 5 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

(5) iğ süt desteklemesi ile ilgili çeşitli hükümler;

a) reticinin desteklemeye esas süt miktarının belirlenmesinde, sahip olduğu sağmal hayvan sayısı, ırkı ve laktasyon durumları göz önünde bulundurulur, süt miktarının tespitinde bu hususlardaki bilimsel veriler dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

b) BSKS'ye veri giriş yetkisi, il müdürlükleri tarafından yapılan kontrol sonucu uygun görülen üretici/yetiştirici rgtleri BSKS'de tanımlanmak üzere HAYGEM'e bildirilir. Bu rgtlerde veri girişi yapacak kişilerin şifre tahsisleri, il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Verileri sisteme zamanında girmeyen veya usulsüz veri girişi yaptığı tespit edilenlerin, veri giriş yetkileri iptal edilir.

c) BSKS'de il sistem sorumlularının şifre tahsisleri HAYGEM, ilçe sistem sorumlularının şifre tahsisleri il müdürlüğü tarafından yapılır.

) Satış belgesinde, üreticinin adı, soyadı, adresi, litre olarak sütün miktarı, türü, litre fiyatı, sütün satıldığı işleme tesisinin adı, adresi, onay belge numarası, işleme tesisi yetkilisinin imza ve kaşesi, soğutulmuş süt ise "soğutulmuş çiğ süt" ibaresi, soğutma tankı kod numarası, tankın sahibi/sorumlusunun adı-soyadı, imzası bulunmalıdır.

d) Soğutulmuş iğ süt desteklemesinde, sütün soğutmasında kullanılan soğutma tankları il/ilçe müdürlükleri tarafından BSKS'de tanımlanmalıdır. (Süt işleme tesislerindeki soğutma tanklarının BSKS'de tanımları yapılmaz, daha önceden tanımlanmış olanlar sistemde pasif duruma getirilir.) Desteklemeye esas soğutulmuş çiğ süt miktarının tespitinde bu soğutma tanklarının kapasiteleri dikkate alınır.

e) iğ süt desteğinden yararlanacak üreticinin desteklemeye esas süt miktarının tespitinde, üreticinin yetiştirici/üretici örgütüne teslim ettiği süt miktarıyla bu sütlere ilişkin düzenlenen satış belgesindeki miktar uyumlu olmalıdır. Aynı şekilde yetiştirici/üretici rgt aracılıyla süt işleme tesislerine satılan süte ilişkin düzenlenen satış belgesindeki süt miktarı da üreticiden alınan süt miktarıyla uyumlu olmalıdır.

f) reticilerin, üretici örgütleri kanalı ile pazarlanan soğutulmuş inek sütü desteğinden yararlanabilmeleri için; vergiye tabi üreticiler, üretici/yetiştirici örgütüne sattığı sütü fatura ile diğerleri ise üretici rgt tarafından düzenlenmiş müstahsil makbuzuyla, benzer şekilde yetiştirici/üretici rgt de bu sütleri süt işleme tesisine keştiği fatura ile belgelemeli ve uyumlu olmalıdır.

g) İdari hata sonucu veya haksız ödendiği tespit edilerek geri tahsil edilen çiğ süt desteklemelerine ait bilgiler BSKS'ye il/ilçe müdürlükleri tarafından girilir. Geri deme belgeleri il/ilçe müdürlüklerinde muhafaza edilir.

ę) Elektronik ortamda alınmış olan satış belgelerinin doğrulanması, <http://www.efatura.gov.tr> internet adresinden sorgulanır; mali mühür bulunup bulunmadığı, e-Fatura ıktısı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilir. e-Fatura ıktısı, kontrolü yapan il/ilçe müdürlüğü BSKS sorumlu personeli tarafından imzalanır.

h) Destekleme başvurularına ilişkin evraklar, incelenmesine müteakip il/ilçe müdürlüklerince muhafaza edilmek üzere ilgili yetiştirici/üretici örgütüne iade edilir.

ı) Destekleme kapsamındaki süt soğutma tanklarının usulüne göre çalıştırılıp çalıştırılmadığı il/ilçe müdürlüklerince kontrol edilir.

i) Süt regülasyonu kapsamında, maliyet bedeli ile satış bedeli arasında oluşan farkı gösteren ıslak imzalı icmal, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından HAYGEM'e gönderilir.

İslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesi

MADDE 10 – (1) İslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesi aşağıdaki şartlara göre yapılır:

a) İşletme ve anaç sığırlar (etçi ırklar hariç) E-İslah soy kütüğü sistemine kayıtlı ve işletme en az süt analizi yapılmış on baş saf ırk ineğe sahip olmalıdır.

b) Süt analizi yapılan her inek için yılda bir kez destekleme yapılır. Hayvanın işletme değiştirmesi halinde, desteklemeden son analizi yaptıran işletme yararlandırılır.

c) Buzağılama tarihi, 1/7/2018'den önce olan ineklerde en az üç, bu tarihten sonra olanlarda ise en az iki olmak üzere yağ, protein oranı ve somatik hücre sayısı yönünden süt içerik analizi yaptırılır.

ç) Süt analizleri, Bakanlıktan izinli veya ıslah amaçlı yetiştirici birliklerinin bu amaçla kurdukları laboratuvarlarda yapılır. Analizde kullanılan cihazlar ICAR onaylı olmalıdır. Süt analiz sonuçları, analiz yapılan cihazdan online olarak E-İslah veri tabanına aktarılır.

d) Süt analiz sonuçları hakkında bilimsel olarak tereddüt olması halinde Bakanlıkça yapılan değerlendirme esastır.

e) İki analiz arasındaki süre en az 30 gün olmalıdır.

(2) Damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden buzağı desteklemesine başvuruda bulunanlar bu destekleme için de başvuru yapmış sayılırlar.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi ve icmallerin düzenlenmesi;

a) HAYGEM tarafından 2019 yılı Ocak ayında E-İslah sistemi üzerinden ıslah amaçlı süt içerik analizine ait İcmal-1 listesi yayımlanır. Sistemden alınan İcmal-1 listesi, il/ilçe müdürlükleri tarafından 5 iş günü süresince askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

b) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

c) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, en geç 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

ç) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak en geç 5 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Arılı kovan desteklemesi

MADDE 11 – (1) Arılı kovan desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden faydalanacak arıcılar, Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı ve yetiştirici/üretici örgütüne üye olmalı, işletmesinde en az 30 arılı kovan bulunmalıdır. İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

b) Arıcılık işletmesi, en az 30 en fazla 1000 adet arılı kovan için desteklemeden yararlandırılır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Arıcılar, desteğini almak istediği ve üyesi olduğu yetiştirici/üretici örgütüne 20/7/2018 tarihine kadar dilekçe ile başvurur.

b) Birlikler başvuru süresinin bitimini müteakip 10 gün içerisinde başvuran üyelerin listesini il/ilçe müdürlüğüne iletir. Listelerdeki bilgilerin doğruluğundan birlikler sorumludur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvurusu yapılan arılı kovanların AKS'deki kayıtları esas alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından 28/9/2018 tarihine kadar en az 2 personel tarafından arılılıkta tespitleri yapılır. Tespit sonucunda arılılıkta tespit edilen arılı kovan sayısı, AKS'deki sayıdan fazla olması veya kovanların plakalarının farklı olması durumunda AKS verileri esas alınır. Tespit edilen arılı kovan sayısı AKS'deki sayıdan eksik olması durumunda, tespit sayısı esas alınır.

b) Gezginci arıcılık yapanların tespitleri, gezginci olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olduğu il müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezginci arıcıların tespit işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri tarafından tespitlerin bitimini müteakip AKS'ye veri girişi yapılarak İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 15/10/2018 tarihinden itibaren 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

ç) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

d) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Damızlık ana arı ve ana arı desteklemesi

MADDE 12 – (1) Damızlık ana arı ve ana arı desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır:

a) Desteklemeden faydalanacak arıcılar, Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı ve yetiştirici/üretici örgütüne üye olmalıdır. İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

b) Damızlık ana arı ve ana arılar, Bakanlıktan 31/12/2017 tarihinden önce üretim izni alan işletmelerden satın alınmış olmalıdır. Artvin Camili ve Ardahan Posof İzole Bölge sınırları içerisinde, üretim izni olan ve HAYGEM tarafından belirlenen işletmelerden satın alınan ana arılar da damızlık ana arı desteğinden yararlandırılır.

c) Damızlık ana arı ve ana arılar, 2018 yılı için belirlenmiş renk ile işaretli ve nakliye kafeslerinde üreten işletmenin numarası bulunmalıdır. Ayrıca, damızlık ana arılar etiketle numaralandırılır.

ç) Damızlık ana ve ana arılara ait bilgiler, satış yapan üreticiler tarafından AKS'ye girilir. Damızlık ana arı ve ana arılar en geç 28/9/2018 tarihine kadar satın alınır. Satış, satış belgesi ile belgelendirilir. (Bayi tarafından kesilen faturalar kabul edilmez.) Satış belgesinde; damızlık ana/ana arı üretim izin işletme numarası, alıcının adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, damızlık ana/ana arı sayısı, fiyatı, tarihi belirlenir.

d) Damızlık ana arı desteklemesinden işletmedeki aktif kovan sayısının en fazla %10'u kadarı için yararlandırılır. Bu sayı toplamda da yirmi adedi geçemez.

e) Ana arı desteklemesinden işletmedeki aktif kovan sayısının en fazla yarısı kadarı için yararlandırılır. Bu sayı toplamda da iki yüz adedi geçemez.

f) Damızlık ana arı üreten işletmeler desteklemeden yararlandırılmaz. Ana arı üreten işletmeler de ana arı desteklemesinden yararlandırılmaz.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Arıcılar, desteğini almak istediği ve üyesi olduğu yetiştirici/üretici örgütüne satış belgesi ve dilekçe ile 20/7/2018 tarihine kadar başvurur. Satış belgeleri 28/9/2018 tarihine kadar da verilebilir.

b) Birlikler başvuru süresinin bitimini müteakip 10 gün içerisinde başvuran üyelerin listesini il/ilçe müdürlüğüne iletir. Listelerdeki bilgilerin doğruluğundan birlikler sorumludur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekleme başvurusu yapılan damızlık ana/ana arı AKS'deki kayıtları esas alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından 28/9/2018 tarihine kadar, en az 2 personel tarafından arılıktaki tespitleri yapılır. Tespitlerde damızlık ana/ana arılar renk işareti ve numarası yönünden kontrol edilir.

b) Gezginci arıcılık yapanların tespitleri, gezginci olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olduğu il müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezginci arıcıların tespit işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri tarafından tespitlerin bitimini müteakip AKS'ye veri girişi yapılarak İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 15/10/2018 tarihinden itibaren 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

ç) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

d) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi

MADDE 13 – (1) İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi aşağıdaki belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) İpekböceği tohumu üretim ve dağıtımını Kozabirlik tarafından yapılır. İpekböceği tohum desteğinden Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Kozabirlik) yararlanır. Üreticiler, tohum taleplerini il/ilçe müdürlüklerine veya kooperatiflere yapar. Tohumlar üreticilere Kozabirlik tarafından ücretsiz dağıtılır. İl/ilçe müdürlükleri veya kooperatifler tarafından Kozabirlik'e iletilen talep sayısına göre, dağıtılan kutu sayısı kadar destekleme yapılır. Desteklemeye esas kutu sayısı ve dağıtımına ilişkin bilgiler İKS'ye Kozabirlik/kooperatifler tarafından girilir.

b) İpekböceği yaş koza desteğinden İKS'ye kayıtlı yaş ipekböceği kozası üreticileri yararlandırılır. Ürettiği yaş kozayı Kozabirlik/kooperatifler veya faaliyet alanı kozadan flatürle ipek çekimi ve işleme yapan yerlere satmış olmalıdır. Bu satışlar, satış belgesi ile belgelendirilir. Satılan yaş koza miktarı ile dağıtılan tohum kutu adedi teknik ve bilimsel yönden uyumlu olmalıdır.

(2) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) İpekböceği tohumu desteği başvurusu Kozabirlik tarafından il müdürlüğüne yapılır. Kozabirlik dağıttığı kutu sayıları ve üreticilere ilişkin verileri İKS'den alarak icmale esas listeyi il müdürlüğüne iletir.

b) İpekböceği yaş koza desteği başvuruları, üreticiler tarafından dilekçe ile yaş kozanın satışının yapıldığı kooperatif/işletmeye yapılır. Kooperatif/işletme satın aldığı yaş koza miktarı ve üreticilere ilişkin verileri İKS'ye girerek desteklemeye esas listeyi oluşturur, bu liste bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne ilgili evraklarla birlikte iletilir. Listedeki bilgilerin doğruluğundan kooperatif/işletme sorumludur.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Kozabirlik tarafından hazırlanan ipekböceği tohumu desteğine ilişkin icmale esas liste il müdürlüğü tarafından kontrol edilir, desteklemeye esas icmal listesi oluşturularak onaylanır ve HAYGEM'e gönderilir.

b) Kooperatif/işletme tarafından ipekböceği yaş koza desteği başvurularına ait listeler, il/ilçe müdürlüğü tarafından kontrol edilerek desteklemeye esas icmal listesi oluşturulur, bu listeleri ilçe müdürlükleri il müdürlüğüne, il müdürlükleri de onaylayarak HAYGEM'e gönderir.

Çoban istihdam desteği

MADDE 14 – (1) Çoban istihdam desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacak işletme, en az iki yüz anaç küçükbaş hayvan varlığına sahip olur. İşletme ve işletmedeki hayvanlar TÜRKVET'te kayıtlı olur. Hayvan sayısının tespitinde 2/11/2018 tarihinde TÜRKVET'ten alınan yedek liste verileri esas alınır.

b) Köy-mahalle sürülerini ortak otlatan çobanlar da desteklemeden yararlandırılır. Çobanın otlattığı sürüdeki hayvan sayısı en az iki yüz ve üzeri anaç küçükbaş hayvandan oluşur. İşletme ve hayvan sayısı tespitinde TÜRKVET kayıtları esas alınır.

c) Her bir işletme sadece bir çoban için desteklemeden yararlandırılır. Başvuru şartlarını taşıyan birden fazla işletmesi bulunan yetiştiriciler, her bir işletmesi için ayrı ayrı başvuruda bulunabilir.

ç) Çobanın Sosyal Güvenlik Kurumu primleri en az altı ay süreyle yatırılmış olmalıdır.

d) Sosyal Güvenlik Kurumu primlerini (2018 yılı), 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında; istihdam edilen çoban için çalıştığı işletme üzerinden 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, işletme sahibi çoban için işletmesi üzerinden 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, işletme sahibinin birinci dereceden yakını olan çoban için işletme üzerinden 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b) bendi, köy-mahalle sürüsü çobanları ise aynı Kanun kapsamında isteğe bağlı veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yatırır.

e) Hayvancılık işletmesi bulunmayan veya fiilen çobanlık yapmayan ancak Sosyal Güvenlik Kurumu prim ödemesini isteğe bağlı olarak yapanlar (köy-mahalle sürülerinin çobanları hariç), Sosyal Güvenlik Kurumu primlerini 30 gün üzerinden tam zamanlı olarak yatırmayanlar, işletmede istihdam edilen ancak fiilen çobanlık yapmayanlar, muhtarlar, devlet memurları, emekliler ve on sekiz yaşından küçükler çoban olarak destekleme kapsamında değerlendirilmezler.

(2) Başvuru şekli, yeri ve zamanı:

a) Başvurular, işletme sahibi veya köy/mahalle sürülerini otlatan çobanlar tarafından dilekçe ile işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir;

1) Çobanın ve işletme sahibinin nüfus cüzdanı fotokopisi,

2) Sürü yöneticisi sertifikası,

3) Desteklemeden yararlanacak çobanın durumuna göre; işletmede çoban istihdam ediliyor ise, iş sözleşmesinin örneği, köy/mahalle sürülerini otlatan çoban ise hayvanlarını otlattığı işletme sahiplerinden en az ikisinden alınan muhtar onaylı muvafakatname, çoban işletme sahibi/işletme sahibinin eşi/birinci dereceden yakını ise işletme sahibinin taahhütnamesi,

4) Çobana ait sigorta primlerinin yatırıldığına dair Sosyal Güvenlik Kurumu il/ilçe müdürlükleri tarafından onaylanmış veya e-Devlet Kapısından alınan kare kodlu, 6121.12 Çoban (küçükbaş hayvan) koduna haiz sigortalılık hizmet döküm belgesi olmalıdır. Bu belgenin eksik olması halinde de başvurular kabul edilir, tamamlanması için 18/1/2019 tarihine kadar süre tanınır.

b) Başvurular 1/6/2018-31/12/2018 tarihleri arasında yapılır.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) Destekten yararlanacak işletmede, çobanın fiilen sürünün başında olup olmadığı ve sürüyü oluşturan hayvan varlığı yönünden yerinde tespit yapılır. Tespitler en az iki personel tarafından yapılır.

b) Göçer hayvancılık yapan yetiştiricilerin tespitleri, göçer olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için başvurur, hazırlanan tespit tutanakları göçer yetiştiricinin destek başvurusunu yaptığı il müdürlüğüne gönderilir. Hayvan nakil işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan göçer yetiştiricilerin tespit işlemi yapılmaz.

c) Alınan başvurularla ilgili tespitlerin tamamlanmasını müteakiben il/ilçe müdürlükleri Çoban İstihdam Desteği Modülü'ne (HİBS) veri girişlerini 2/11/2018 tarihinden sonra yapar ve kaydeder, belgeleri tam olanların verilerini onaylar. Onaylanan işletmelere ilişkin İcmal-1 hazırlanır. Hazırlanan İcmal-1 listesi 21/1/2019 tarihinden itibaren 10 gün süre ile il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

ç) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallere kesinleşmiş kabul edilir.

d) Desteklemeye esas İcmal-2 listesi oluşturularak onaylanır, 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

e) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak 10 gün içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

Düve alım desteği

MADDE 15 – (1) Düve alım desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Düve alım desteğinden, yetiştiricilik bölgesi olarak belirlenen iller ile HAYGEM tarafından belirlenen diğer illerdeki yetiştiriciler yararlandırılır.

b) Yetiştiricinin işletmesi, 1/1/2018 tarihinden önce TÜRKVET'e kayıt edilmiş olacaktır. İşletme kapasitesi destek talep ettiği hayvan sayısı ile uyumlu olur.

c) Yetiştirici işletmesine en az 20 baş dve satın almış olacaktır.

ç) Bir işletmenin dve desteklemesinden yararlanabileceği hayvan sayısı, 20-100 (100 dâhil) baştır.

d) Dvelere ilişkin teknik ve sağlık kriterleri ile desteklemeye esas dve alım bedeli Bakanlık tarafından belirlenir.

e) Destek miktarı, dve alım bedelinin %30'u kadardır. Destek miktarı dve başına desteklemeye esas Bakanlıkça belirlenen fiyatın %30'undan fazla olamaz.

f) Dveler, dve yetiştirici merkezlerinden, hastalıktan ari işletmelerden, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünden (TİGEM), damızlık sığır yetiştirici birliklerinden, süt üretici birlikleri ile Tarım Kredi Kooperatifleri (TKK) ve iştiraklerinden temin edilir.

g) Destek kapsamında alınan dveler, 2 yıl süre ile satılamaz. Zorunlu nedenlerle işletmeden ayrılan (lm, mecburi kesim) hayvanların yerine en geç 90 gün içerisinde, aynı sayıdaki hayvan işletmeye konulur. Dvelerin iki yıl süreyle satılmama şartı, HAYGEM'den izin almak şartıyla işletmenin devri halinde de geçerlidir. İl/ilçe müdürlükleri tarafından yılda en az bir kere olmak üzere, düvelerin işletmede bulunduğuna ilişkin yerinde kontrol yapılır ve tutanağa bağlanır.

(2) Başvuru şekli, yeri ve zamanı:

a) Başvurular, işletme sahibi tarafından dilekçe ile işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Gerçek/tüzel kişiler sadece bir işletmesi için başvurabilir. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir;

1) Başvuru dilekçesi,

2) Başvuru formu,

3) Nüfus cüzdanı fotokopisi,

4) Hayvancılık/Ziraat alanında eğitim aldığına dair diploma/belge/sertifika fotokopisi (var ise),

5) Gazi veya birinci derece şehit yakını olduğuna dair belge,

6) İşletmenin ari/organik niteliğine dair belge (var ise).

b) Başvurular bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren başlar ve 30 gün sonra sona erer. Gerekli görülmesi halinde başvuru süresi HAYGEM tarafından yeniden değerlendirilir.

(3) Başvuruların değerlendirilmesi;

a) Başvuru süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlükleri tarafından başvurularla ilgili istenen bilgiler duvedestek.tarim.gov.tr adresindeki sisteme yüklenir. Yüklenen bilgilere göre oluşan puanlama ve sıralamaya uygun İcmal-1 sistemden alınır.

b) Sistemden alınan İcmal-1, 5 iş günü süresince il/ilçe müdürlüğünde askıya çıkarılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe mdrlklerinince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmalleri kesinleşmiş kabul edilir.

) Askı süresi bitiminden sonra, puanlama ve sıralamaya esas İcmal-2 listesi onaylanarak, en geç 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

d) İl müdürlükleri, İcmal-2'leri değerlendirir, iline ait puanlama ve sıralamaya esas İcmal-3' sistemden alır, onaylar ve 5 iş günü içinde HAYGEM'e gönderir.

e) İllerden gelen başvurular, HAYGEM tarafından bütçe imkânları ölçüsünde; o ilin mera potansiyeli, yem bitkisi ekiliş alanları, işletme sayısı ve koşulları, hayvan varlığı, yetiştirici kültürü ve iklim verileri yönünden değerlendirilir, destekleme başvuruları uygun bulunanlarla ilgili İcmal-4 oluşturularak il müdürlüğüne gönderilir.

f) İl/ilçe müdürlüğü, başvurusu uygun bulunanlara yazılı olarak bildirimde bulunur. Başvurusu onaylanan yetiştiricilerden beyan ve yükümlülüklerini içeren taahhütname alınır.

(4) Düve desteği hakediş düzenlenmesi ve demeler;

a) Yetiştirici satın aldığı düvelere ait satış belgesi, pasaportları ve dilekçeyle il/ilçe müdürlüğüne başvurur. Hak ediliş düzenlenebilmesi için, satın alınan dveler fiili olarak işletmeye getirilmiş ve işletme adına TÜRKVET'e kayıt edilecektir. (Hayvan hastalıkları veya karantina nedeniyle dvelerini işletmesine zamanında sevk edemeyen yetiştiriciye, HAYGEM'den izin almak kaydıyla başka bir işletmeye sevkine izin verilebilir.)

b) Dvelere ilişkin il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit yapılır ve tutanağa bağlanır.

c) Her bir yetiştirici için tek hakediş düzenlenir.

) Desteklemeye esas hakediş listesi ilçe müdürlüğü tarafından her ayın 20'sine kadar il müdürlüğüne gönderilir.

d) Desteklemeye esas il hakediş listesi, il müdürlüğü tarafından onaylanarak her ayın 25'ine kadar HAYGEM'e gönderilir.

Besilik erkek sığır (manda dâhil) desteklemesi

MADDE 16 – (1) Besilik erkek sığır desteklemesi aşağıdaki şartlar ve kurallara göre yapılır:

a) Erkek sığırlar yurt içinde doğmuş, küpelenmiş, TÜRKVET'e işletme ve hayvanların kaydı yapılmış, 1/1/2018 – 31/12/2018 tarihleri arasında kesilmiş olmalıdır.

b) Sığırlar, erkek, 12 aylık yaştan büyük ve karkas ağırlığı en az 200 kilogram olmalıdır.

c) Kırmızı et üretici birliklerinin bulunduğu yerlerde bir yıl içerisinde kestirdiği desteklemeye esas hayvan sayısı en az 6 baş olan üreticiler, bu birliğe üye olmalıdır.

ç) Sığırlar, kesimhanelerde kestirilmiş olmalıdır. Bu durum, kesim ücreti faturası/alındı makbuzu/kesilecek hayvan veya karkasının alım satımına ilişkin satış belgesi, kesimhane Resmî Veteriner Hekimi tarafından onaylanmış kesim cetveli ve TÜRKVET'te hayvanın düşümünün yapıldığı belgelenmelidir.

d) Bir yetiştirici en fazla 200 baş (200 dâhil) sığırı için destekten yararlandırılır.

e) Kesim bilgileri, KES veri tabanına kaydedilmiş olmalıdır.

f) Bakanlıkça mecburi kesime tabi tutulan erkek sığırlar ile kesim sonrası muayenede karkasın imhasına karar verilen erkek sığırlar için destekleme ödemesi yapılmaz.

(2) Sığırlar, kesim tarihi itibarıyla, son 90 günde başvuru sahibinin işletmesinde beslenmiş olmalıdır. Bu süre TÜRKVET kayıtlarıyla doğrulanır. (Besi süresini tamamlamış erkek sığırların alımını yaparak kestirenler bu destekten yararlanamazlar.) Bu sürenin tespiti;

a) Hayvanın ilk tanımlamasının yapıldığı işletmeler için TÜRKVET'teki kayıt tarihi, diğer işletmeler için TÜRKVET'teki işletmeye varış tarihi ile kesim tarihi arasındaki süre esas alınır.

b) Hayvan satış veya kurban satış yerlerine sevk edilen ancak satılmayarak işletmesine geri dönen veya buralardan kesime sevk edilen hayvanlar için bu işletmelerdeki geçen süreler de 90 günlük süreye dâhil edilir.

c) Başvuru sahibinin aynı veya farklı illerde birden fazla işletmesi olması halinde, hayvanlar hangi işletmesinde tutulursa tutulsun bu işletmelerde geçen süre 90 günlük süreye dâhil edilir.

(3) Başvuru yeri, şekli ve zamanı;

a) Üreticiler, Kırmızı Et Üretici Birliğinin olduğu yerlerde birliğe, olmadığı yerlerde ise il/ilçe müdürlüklerine TCKN/VKN, TÜRKVET'te kayıtlı işletme numarası ve adreslerinin bulunduğu dilekçe ile başvurur. Başvurularda belgelerin aslı veya aslı/dip koçanı il/ilçe müdürlüğü tarafından görülerek onaylanan suretleri kabul edilir.

b) Veri giriş yetkisi verilen kırmızı et üretici birlikleri, başvurularla ilgili desteklemeye esas bilgileri KES'e girerek icmale esas listeyi ilgili evraklarla birlikte il/ilçe müdürlüklerine teslim eder. Listelerdeki bilgilerin doğruluğundan birlikler sorumludur. Birlik olmayan il ve ilçelerde ise KES'e veri girişi il/ilçe müdürlüğü tarafından yapılır.

c) Başvurular bu Tebliğin yayımı tarihi ile 11/1/2019 tarihi arasında yapılır.

(4) Başvuruların değerlendirilmesi, itiraz ve icmallerin düzenlenmesi;

a) İl/ilçe müdürlükleri tarafından KES verileri üzerinden gerekli kontroller yapılarak desteklemeye esas İcmal-1 listeleri düzenlenir.

b) İcmal-1 listeleri, il/ilçe müdürlüklerinde 5 iş günü süresince askıya çıkartılır. Askı başlangıç ve bitimi tutanağa bağlanır.

c) İtirazlar, il/ilçe müdürlüklerine yapılır, askı süresi bitiminden itibaren 5 iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüklerince değerlendirilerek karara bağlanır. Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallar kesinleşmiş kabul edilir.

ç) İtiraz süresi bitiminde ilçe müdürlükleri tarafından düzenlenen İcmal-2 listeleri onaylanarak 5 iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderilir.

d) İl müdürlükleri tarafından ilçelerden gelen İcmal-2'ler kontrol edilir. Ödemeye esas olmak üzere İcmal-3 listesi onaylanarak en geç 5 iş günü içerisinde HAYGEM'e gönderilir.

(5) Besilik erkek sığır desteklemesi ile ilgili çeşitli hükümler;

a) KES'e veri giriş/kontrol yapacak il sorumlularının şifre tahsisleri HAYGEM, ilçe sorumlularının il müdürlüğü, veri giriş yetkisi verilen birlik sorumlularının şifre tahsisleri Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği tarafından yapılır. Merkez Birliği, HAYGEM'den uygun görüş almak koşulu ile üye birliklerine KES'e veri giriş yetkisi verebilir.

b) Kesimhane tarafından düzenlenen kesim cetvelinde tesisin adı, adresi, Resmî Veteriner Hekimin imzası ve kaşesi, kesilen hayvan sayısı, kulak küpe numaraları, karkas ağırlıkları, üreticinin TCKN/VKN, adı ve soyadı, adresi belirtilir, bu bilgiler alım/satıma ilişkin belgeler ile uyumlu olmalıdır.

c) Elektronik ortamda alınmış olan satış belgelerinin doğrulanması, <http://www.efatura.gov.tr> internet adresinden sorgulanır; mali mühür bulunup bulunmadığı, e-Fatura çıktısı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilir. e-Fatura çıktısı, kontrolü yapan il/ilçe müdürlüğü KES sorumlu personeli tarafından imzalanır.

ç) Destekleme başvurularına ilişkin evraklar, incelenmesine müteakip il/ilçe müdürlüklerince muhafaza edilmek üzere ilgili yetiştirici/üretici örgütüne iade edilir.

Hayvan hastalığı tazminatı desteklemeleri

MADDE 17 – (1) 6/3/2013 tarihli ve 28579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile belirlenmiş tazminatlı hastalıkların tespit edilmesi sonucu, Resmî Veteriner Hekim veya

Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim gözetiminde mecburi kesime tâbi tutulan veya itlaf edilen hayvanlar, kesimhanelerde tespit edilen tazminatlı hastalık nedeniyle imha edilen hayvanlar ile ihbarı mecburî bir hastalığa karşı koruma sağlamak amacıyla, Resmi Veteriner Hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı ve serum uygulaması nedeniyle öldüğü Resmi Veteriner Hekim raporu ile tespit edilen hayvanların bedelleri hayvan sahiplerine hayvan hastalığı tazminatı desteği olarak aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Sığır Tüberkülozu hastalığında; Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği kapsamında hastalık tespit edilen sığırların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak, şarta tabi kesimleri ya da itlafı gerçekleştirilir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

b) Kesimhanelerde ya da Kurban Bayramı süresince Kurban Hizmetleri Komisyonu tarafından kesim yeri olarak değerlendirilebilecek alternatif alanlar kapsamında kurbanlık hayvanlar için belirlenen ve T.C. Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığının Din Hizmetleri Yönetim Sistemine girilen kesim yerlerinde, kesim sonrası Sığır Tüberkülozu tespit edildiğinde, kesimin yapıldığı mahalde bulunan il/ilçe müdürlüğünde görevli Resmi Veteriner Hekim hastalık raporu düzenler. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliğine göre karkas bedeli üzerinden kıymet takdirleri yapılır. Kesimin yapıldığı mahalde bulunan il/ilçe müdürlüğü tarafından Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

c) Sığır Brusellozu Hastalığında; Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği kapsamında hastalık tespit edilen sığırların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak, şarta tabi kesimleri ya da itlafı gerçekleştirilir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

ç) Ruam hastalığında; Resmi Veteriner Hekim tarafından uygulanan Mallein testi sonucunda veya Bakanlık Enstitü Müdürlüğünce yapılan bakteriyolojik ve serolojik muayenede Ruam hastalığı tespit edildiğinde, hasta hayvanların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak itlaf edilir. Mallein uygulamasına yönelik olarak Bakanlığın belirlediği esaslar çerçevesinde 2 nüsha Ruam Teamül Cetveli tanzim edilir ve hayvan sağlığından sorumlu şube müdürünce imzalanıp mühürlenerek tasdiklenir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

d) Koyun Keçi Brusellozu Hastalığında; Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği kapsamında hastalık tespit edilen küçükbaş hayvanların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak, şarta tabi kesimleri ya da itlafı gerçekleştirilir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

e) Afrika At Vebası ve Sığır Vebası hastalığında; işletmede bulunan hayvanlardan alınan marazi maddede Bakanlık Enstitüsü Müdürlüğünce Afrika At Vebası veya Sığır Vebası Hastalığı tespit edildiğinde ya da hastalıkların açık belirtilerini gösteren hayvanlar tespit edildiğinde kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak itlaf edilir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

f) Kuş Gribi hastalığında; hastalıktan şüphe edilmesi sebebiyle veya laboratuvarında hastalığın varlığı tespit edildiğinde öldürülen hayvanların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

g) Kuduz hastalığında, Bakanlık Enstitü Müdürlüğünce Kuduz hastalığı tespit edilen sığır, koyun ve keçiler ile Kuduz olduğu tespit edilen hayvan tarafından ısırıldığı için öldürülen sığır, koyun ve keçilerin kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

ğ) Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalığında, laboratuvar muayenesi ile Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalığına yakalandığı tespit edilen sığırlar ile hastalık tespit edildikten sonra oluşturulan koruma ve gözetim bölgelerinde hastalığın açık belirtisini gösteren sığırların kıymet takdirleri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılarak, itlafı veya şarta tabi kesimleri gerçekleştirilir. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

h) Şap hastalığında, Bakanlıkça belirlenen bölgelerde, hastalığın açık belirtisini göstermesi veya laboratuvarlarca hastalığın varlığı ve tipi tespit edildikten sonra öldürülen veya kestirilen hayvanların kıymet takdiri Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

(2) Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği kapsamında hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile bunların imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı, yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktarlar üzerinden, hayvan sahiplerine hayvan hastalığı tazminatı desteği olarak aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Ruam, Sığır Vebası, Afrika At Vebası, Kuş Gribi hastalıkları nedeniyle imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının kıymet takdiri yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

b) Şap, Sığır Tüberkülozu, Sığırların Nodüler Ekzantemi, Sığır Brusellozu, Koyun ve Keçi Brusellozu hastalıklarında süt hariç, imha edilen diğer hayvansal ürünlerin yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının kıymet takdiri yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

c) Kuduz hastalığında, imha edilen yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının kıymet takdiri yapılır. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde Kıymet Takdir Komisyon Kararı tanzim edilir ve il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

ç) Kuduz hastalığında, hayvanların sahipleri öldürülmelerine rıza göstermez ise karantina süresi içerisinde elde edilecek hayvansal ürünler imha edilir ve tazminat ödenmez.

(3) İhbarı mecburi bir hastalığa karşı koruma sağlamak amacıyla, Resmi Veteriner Hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı ve serum uygulaması nedeniyle öldüğü veya ölüm öncesi kesime tabi tutulduğu Resmi Veteriner Hekim raporu ile tespit edilen hayvanların kıymet takdirleri Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile Bakanlığın belirlediği esaslar dâhilinde yapılır. Tanzim edilen Kıymet Takdir Komisyon Kararı il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

(4) Bakanlığımızca bütçe imkânları, hastalıklarla ilgili bilimsel veriler ile eradikasyon ve kontrol programları değerlendirilerek, tazminatlı hayvan hastalıklarına ilave herhangi bir ihbarı mecburi hayvan hastalığı Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile tazminat kapsamına alınması halinde hayvan sahiplerine birinci ve ikinci fıkrada belirtilen hayvan hastalığı tazminatı desteği ödemesi yapılır.

(5) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır;

a) Hak edilen hayvan hastalığı tazminatı ödemesi için ilçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

b) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

c) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmaller kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir.

(6) Hayvan hastalığı tazminatı desteği ödemesi, bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen tarihte ilgili banka şubesinde, hayvan sahibine doğrudan yapılır.

(7) Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile belirlenmiş tazminat verilmeyecek durumlar için hayvan sahiplerine tazminat ödenmez.

Atık desteği

MADDE 18 – (1) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Bakanlıkça belirlenen ve Resmi Veteriner Hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği ödemesi yapılır.

b) Atık desteği ödenebilmesi için, atık yapan hayvanların tanımlanarak kayıt altına alınmış ve aşı uygulanan işletmede kayıtlı olması ile aşılanmanın üzerinden yetmiş iki saat geçmemesi ve atığın Resmi Veteriner Hekim tarafından görülmesi gerekir.

c) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında atık oluştuğunda Resmi Veteriner Hekim tarafından atık görülür, sadece atık oluştuğuna dair tespit tutanağı tanzim edilir. Tespit tutanağına, hayvan sahibinin işletme numarası, hayvanın küpe numarası, gebeliğin kaçınıcı ayında atığın şekillendiği, aşı ile ilgili bilgiler, aşılama tarihi ve aşılama ne kadar zaman sonra atık olayının şekillendiği bilgileri yazılmalıdır.

ç) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklardan numune alınır. Alınan numune bölge Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüğüne sığır ve koyun-keçi brusellozu yönünden inceleme için gönderilir. Bakteriyojik olarak bruselloz tespit edildiğinde atık yapan hayvan için hayvan hastalığı tazminatı ile ilgili işlemler uygulanır, bruselloz tespit edilmez ise atık hayvan için destekleme ödemesi yapılır.

(2) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır;

a) Hak edilen atık desteği ödemesi için ilçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

b) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

c) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmaller kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir.

(3) Atık desteği ödemesi, bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen tarihte ilgili banka şubesinde hayvan sahibine doğrudan yapılır.

Hastalıktan ari işletme desteklemeleri

MADDE 19 – (1) Hastalıklardan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan süt sığırları işletmelerinde bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır. Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 (beş yüz) başa kadar tam olarak, 501 baş ve üzeri için ise % 50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Desteklemeden yararlanmak üzere başvuran işletmeler için il/ilçe müdürlüğünce 5/3/2018 tarihli ve 2018/01 sayılı Hastalıktan Ari İşletmeler Genelgesi kapsamında Tespit ve İnceleme Tutanağı düzenlenir. İlgili Genelge hükümlerine göre tüm iş ve işlemler yürütülür ve şartları sağlayan işletmeler için Hastalıktan Ari İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası tanzim edilir.

(2) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır:

a) Hak edilen hastalıktan ari işletme desteği ödemesi için ilçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

b) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

c) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmaller kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir.

ç) Sertifika tanziminden sonra 31/12/2018 tarihine kadar işletmeye doğum yoluyla katılan hayvanlar için 1/1/2019 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sisteminden veri girişi yapılır ve (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtildiği üzere aylık olarak hazırlanan icmallere dâhil edilir. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı bu fıkrafta yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir. Doğum yoluyla katılan erkek hayvanlardan bu tarihte altı aylık yaşın üzerinde olanlar destekleme kapsamı dışındadır.

d) Sertifika tanziminden sonra 31/12/2018 tarihine kadar işletmeye dâhil edilmek üzere karantina ve gözetim altında tutulup, Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu testleri yapılarak, ari olduğu tespit edildikten sonra katılan hayvanlar için 1/1/2019 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sisteminden veri girişi yapılır ve (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtildiği üzere aylık olarak hazırlanan icmallere dâhil edilir. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı birinci fıkrafta yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir.

e) Bakanlıkça belirlenen kriterlere sahip işletmelerde bulunan her ari hayvana yılda bir kez olmak üzere destekleme ödemesi yapılır. Hastalıktan ari işletme desteği ödemesi, bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen tarihte ilgili banka şubesinde hayvan sahibine doğrudan yapılır.

(3) Onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için, ilave olarak hayvan başına aşağıdaki esaslara göre destekleme ödemesi yapılır:

a) Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip işletme sahipleri il/ilçe müdürlüğüne başvuru yapar.

b) Destekleme ödemesinin yapılabilmesi için Veteriner Bilgi Sisteminden alınan il ve ilçe icmalleri tanzim edilir. İcmallerin hazırlanmasında il/ilçe müdürlüklerince yapılacak işlemler şunlardır:

1) Hak edilen onaylı süt çiftliği desteği ödemesi için ilçe müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekimler tarafından Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır ve her ayın ikinci haftasının son iş gününe kadar kayıt sisteminde onaylama işlemi tamamlanır.

2) Veteriner Bilgi Sisteminden onaylanan veriler kapsamında her ayın üçüncü haftasının ilk iş günü ve ayda bir kez olmak üzere ilçe müdürlüğü tarafından ilçe icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen ilçe icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda il müdürlüğüne gönderilir.

3) İl müdürlüğünce ilçelerden gelen icmaller kontrol edildikten sonra her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir.

Programlı aşı ve küpe uygulamaları

MADDE 20 –(1) Bakanlıkça programlanan aşı uygulamalarında uygulayıcıların desteklenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Bakanlıkça programlanan aşılama öncelikle Resmi Veteriner Hekim ve veteriner sağlık teknikeri/teknisyenleri tarafından gerçekleştirilir. İl/ilçe müdürlüğünün personel ve iş durumu programlı aşılama gerçekleştirilmesi için yetersiz ise, il müdürlüğü ile Veteriner Hekim Odası arasında yapılacak protokol çerçevesinde programlı aşılama yapılabilir.

b) Bakanlıkça uygulanan programlı aşılama desteklemesinden, aşığı tatbik eden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden Veteriner Hekimler yararlanır.

c) Desteklemelerden, kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikeri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

ç) 8/3/2018 tarihli ve 2018/2 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında Bakanlıkça programlanan illerde şap, brusella ve Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalıklarına karşı koruyucu amaçla kullanılan aşılama destekleme kapsamındadır.

d) Uygulayıcıların desteklenmesi kapsamında, aşılama programı onaylanan Veteriner Hekim Odaları, Bakanlıkça belirlenen kampanya dönemlerinde aşılama çalışmalarını tamamlar. Desteklemeler kampanya dönemlerinde uygulanan aşılama için verilir.

e) Bakanlığın programlı aşılama için Veteriner Hekim Odaları ile yapılan protokol çerçevesinde serbest veteriner hekimler tarafından yapılacak aşı uygulama ücreti; araç, benzin, sarf malzemesi ve benzeri tüm giderler dikkate alınarak il müdürlüğüne belirlenir. İl müdürlüğü tarafından belirlenen uygulama ücreti dışında yetiştiriciden herhangi bir ek ücret talep edilemez.

f) Büyükbaş şap/brusella/Sığırların Nodüler Ekzantemi ve küçükbaş şap/brusella aşılama programı onaylanan Veteriner Hekim Odaları program dâhilindeki yerleşim birimlerinde bulunan küpeli ve küpesiz tüm büyükbaş/küçükbaş hayvanları aşılır. Hayvanlardan küpesiz olanlar için destekleme primi ödenmeyecek, yalnızca il müdürlüğüne belirlenen aşılama ücreti alınır. Destekler küpeli ve TÜRKVET'te kayıtlı hayvanlar için ödenir.

g) Aşılanan hayvanların küpe numaraları Hayvanların Tanımlanması ile Veteriner Biyolojik Ürün Uygulama Ücreti Makbuzuna yazılır, uygulayıcılar aşılanan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla ilgili bireysel aşı kayıtlarını uygulamadan sonraki 10 gün içerisinde kayıt sistemine işlenir. İl/ilçe müdürlükleri Veteriner Bilgi Sisteminden alınan icmallerin tanzimi sırasında aşılanan hayvanların Veteriner Bilgi Sistemine aşı kaydının yapıp yapılmadığını kontrol eder.

ğ) Sisteme erişim için şifresi bulunmayan ve aşılama programı onaylanmış serbest veteriner hekimler, şifre tahsisi için il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

h) Destekleme ödemesinden yararlanabilmesi için, Veteriner Hekim Odası, Programlı Aşılamalarda Uygulayıcıların Destekleme Müracaat Formu (Ek-1) ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, Serbest Veteriner Hekimlere ait Hayvanların Tanımlanması ile Veteriner Biyolojik Ürün Uygulama Ücreti Makbuzunun aslı, her bir Serbest Veteriner Hekim için hazırlanan Programlı Aşılamalarda Uygulayıcıların Hak Ediş Belgesi (Ek-2) ve Veteriner Hekim Odasının Düzenlediği İcmal Formu (Ek-3) bulunur. Müracaat formu, makbuz, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

ı) İl müdürlüğüne yapılan kontrol sonucunda hak edilen aşı uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

i) İl müdürlüğüne her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir. Serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce, gerekli vergi kesintileri yapılmış olur. Destekleme ödemesi KDV dâhil tutar üzerinden yapıldığından serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce Veteriner Hekim Odalarınca Maliye Bakanlığının ilgili saymanlığına gerekli vergi kesintileri aktarılır. Programlı aşı uygulamaları desteği ödemesi, bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen tarihte ilgili banka subesince doğrudan yapılır.

j) Gerektiğinde aşının etkinliğini kontrol etmek amacıyla test ve analiz için aşılanan hayvanlardan kan alınıp ilgili Enstitü Müdürlüğüne (Şap Enstitüsü Müdürlüğü, Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü) bağımsızlık kontrolü yaptırılır.

k) Hayvanların Tanımlanması ile Veteriner Biyolojik Ürün Uygulama Ücreti Makbuzunun aslına kırmızı renkli olarak "Destekleme Ödemesinden Yararlanmış" kaşesi basılarak imza altına alınır.

(2) Küpe uygulama desteklemesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Küpeyi uygulayarak sisteme kaydeden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden veteriner hekimler ile hayvancılıkla işgal eden yetiştirici/üretici örgütleri yararlanır.

b) Desteklemelerden, kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikerleri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

c) Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak küpelene ve TÜRKVET'te kayıt altına alınan sığır ve mandalar ile koyun ve keçiler küpe uygulama desteklemesi kapsamındadır.

ç) İl müdürlükleri tarafından, kimliklendiricilere hayvan kayıt sisteminde kullanıcı adı ve şifresi tahsis edilir. Her kimliklendirici uyguladığı küpeyi sisteme kendisi kayıt eder.

d) Küpe uygulama desteği, küpelene ve TÜRKVET'e kaydedilen sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanlar için ödenir.

e) İl/ilçe müdürlükleri icmallerin tanzimi sırasında küpelene hayvanların TÜRKVET'e kaydının yapıp yapılmadığını kontrol eder.

f) Destekleme ödemesinden yararlanabilmesi için, küpeleme yetki devri yapılan Veteriner Hekim Odası ile küpeleme yetki devri yapılan yetiştirici/üretici örgütleri Küpe Uygulama Desteklemesi Müracaat Formu (Ek-4) ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, ...Veteriner Hekim Odası/...Birliğinin Düzenlediği Küpe Uygulama İcmal Formu (Ek-5) bulunur. Müracaat formu, makbuz, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

g) İl müdürlüğüne yapılan kontrol sonucunda hak edilen küpe uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

ğ) İl müdürlüğüne her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda GKGM'ye gönderilir.

h) Destekleme ödemeleri gerçek ya da tüzel kişilere yapılabilir. Destekleme ödemesinden doğan tüm vergilerin ödenmesi destekleme ödemesini alan gerçek ya da tüzel kişilerin sorumluluğundadır. Küpe uygulama desteği ödemesi, bütçe imkânları çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen tarihte ilgili banka şubesince doğrudan yapılır.

ı) Veteriner hekim odaları ve hayvancılıkla iştiğal eden yetiştirici/üretici örgütleri tarafından temin edilen küpeler kalite ve mevzuata uygunluk yönünden il müdürlükleri tarafından kontrol edilir.

Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi

MADDE 21 – (1) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunmasına ilişkin desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Hayvansal üretimle iştiğal eden, işletmesi ve hayvanları Bakanlık kayıt sistemine (TÜRKVET, AKS) kayıtlı yetiştiricilere sözleşmede taahhüt ettikleri destekleme şartlarını yerine getirmeleri halinde ödeme yapılır. Yerinde koruma desteklemesinden yararlanacak yetiştirici, koruma yerinde ikamet eder ve destek aldığı türün farklı ırklarını bir arada yetiştiremez. Hayvancılıkla uğraşan yetiştiriciler arasından, çocuklarından en az birisi yanında olan, yetiştiricilik dışında bir işle uğraşmayan, tarımsal eğitim görmüş, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini bir arada yapmayanlar tercih edilir.

b) Koruma desteklemesinden yararlanma başvurusu; ilk defa yararlanmak isteyen yetiştiriciler ile daha önceki yıllarda koruma programında olup sözleşme imzalamış olan yetiştiriciler sözleşme bitiş tarihi dikkate alınmaksızın bu Tebliğin yayımından itibaren 60 gün içinde il/ilçe müdürlüklerine dilekçe (Ek-6) ve ikamet belgesi ile başvurur. Süre sonunda talepler, ırklara göre birleştirilerek il müdürlüğü tarafından TAGEM'e gönderilir. TAGEM tarafından koruma kapsamına alınacak ırk ve hayvan sayısı il müdürlüğüne bildirilir. Destekleme kapsamına alınacak yetiştiricilerin seçimini Seçim Komisyonu yapar. Projeye seçilen yetiştiriciler proje gerekliliklerini yerine getireceğine dair içeriği ve süresi TAGEM'ce belirlenen sözleşmeyi imzalar.

c) Koruma kapsamında aşağıdaki tabloda belirtilen illerde, karşılarında gösterilen ırk ve sayıda hayvan için destekleme ödemesi yapılır.

İrk	İl	Toplam Desteklenecek Hayvan Sayısı (Baş/Arılı Kovan)
Boz Sığır İrki	Edirne, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Kocaeli	2.500
Boz Sığır İrki (Pedigrili Koruma Desteği)	Edirne, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Kocaeli	500
Yerli Kara Sığır	Ankara, Antalya, Çankırı, Konya, Karaman	3.000
Yerli Kara Sığır (Pedigrili Koruma Desteği)	Ankara, Çankırı, Konya, Karaman	500

Yerli Güney Sarısı Sığırı	Adana, Hatay, Diyarbakır, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Mersin, Osmaniye	3.000
Doğu Anadolu Kırmızısı Sığırı	Erzurum, Kars, Artvin	1.000
Kilis Sığırı (Güney Anadolu Kırmızısı)	Hatay, Şanlıurfa, Mersin	2.000
Zavot Sığırı	Ardahan, Kars	1.000
Sakız Koyunu	İzmir	1.000
Kıvırcık Koyunu	Kırklareli	1.000
Gökçeada Koyunu	Çanakkale	1.500
Karagül Koyunu	Tokat	1.000
Çine Çaparı Koyunu	Aydın	500
Hemşin Koyunu	Artvin, Erzurum	1.000
Norduz Koyunu	Van	1.000
Dağlıç Koyunu	Afyonkarahisar, Konya	1.500
Tuj Koyunu	Ardahan, Kars	200
Karakaçan Koyunu	Balıkesir	200
Kilis Keçisi	Kilis, Hatay	1.000
Honamlı Keçisi	Antalya, Isparta	1.000
Abaza Keçisi	Artvin	500
Kaçkar Keçisi	Artvin	500
Osmanlı (Gürcü) Keçisi	Ardahan	500
Ankara (Tiftik) Keçisi	Siirt, Kırıkkale	1.500
Halep Keçisi	Gaziantep, Hatay	1.000
Norduz Keçisi	Van	500
İspir Keçisi	Rize, Erzurum	500
Mahalli Keçisi	Diyarbakır	1.000
Kafkas Arısı	Ardahan, Artvin	10.000

ç) Yerinde koruma esasları şunlardır:

1) Doğal yetiştirme ortamında koruma; (c) bendinde belirlenen illerde seçim komisyonunca uygun görülen ve son bir yılda ihbarı mecburi hayvan hastalıkları çıkmamış işletmeler tercih edilir. Ana yollardan ve yerleşim yerlerinden (il/ilçe merkezlerinden) uzak olan, koruma altına alınan ırk dışında ırklar ve melezleri bulunmayan işletmelerin aynı yerleşim yerinde olması tercih sebebidir.

2) Pedigri koruma desteği; Yerli Kara ve Boz Irk sığırlar, ırk özelliklerinin bozulmaması ve sözleşme şartlarının sağlanması halinde, entansif işletmelerde, aşım/tohumlama kaydı, yıl içinde doğum olması halinde yavrunun ana-baba bilgileri, doğum ağırlığı ve sütten kesim ağırlıkları kayıt altına alınması halinde Yerli Kara ve Boz Irk anaç sığırlar için ödenir. Bu işletmelerde korumaya alınan hayvan sayısı toplam kapasitenin %20'sini geçemez ve bir işletmede korumadaki hayvan sayısı 10 başın altında olamaz.

3) Koruma desteklemesinden yararlanan yetiştirici, proje lideri ile işbirliği halinde Bakanlık tarafından istenen kayıtları tutar, ölüm ve zorunlu kesime ait belgeleri muhafaza eder. Doğan yavrulardan proje liderinin onayladığı ırk özelliklerine sahip ve sağlıklı olanlar sürü yenilemesinde kullanılır. Korumaya alınan sürüde damızlıkta kullanılacak asgari erkek/dişi hayvan sayısı sözleşmede belirtilir. Bu sürü birden fazla yetiştiricinin işbirliği ile de oluşturulabilir. En az yetiştirici ile bu hayvan sayısının temin edilebileceği işletmelere öncelik verilir. Kafkas arı ırkı için sadece önceden belirlenmiş izole bölgelerde yetiştiricilik yapanlardan en az 20 ve üzeri koloniye sahip yetiştiriciler projeye müracaat edebilir.

4) Koruma sürüsünde, proje liderinin önerisi doğrultusunda akrabalı yetiştirmeye yol açmayacak yetiştirme modeli uygulanır ve her hayvan/kovan numaralandırılarak kayıt altına alınır.

5) Yetiştirici, dişi ve erkek hayvan ile kovan sayısını sözleşmede belirtilenin altına düşüremez, sözleşmede belirtilen mücbir sebeplerden dolayı eksilen miktar proje liderinin önerisi doğrultusunda tamamlanır. Koruma altına alınan hayvanların bakım, besleme ve sağlık giderleri yetiştiriciye aittir. İl/ilçe müdürlüklerince proje kapsamındaki hayvanlara kimliklendirme ve koruyucu sağlık hizmetlerinde öncelik verilir.

d) Sözleşme, hak ediş ve ödemelere ilişkin hususlar şunlardır: Enstitü Müdürlüğü ile yetiştirici arasında TAGEM tarafından hazırlanan sözleşme imzalanır. Sözleşme şartlarını yerine getirmeyen yetiştiriciye ödeme yapılmaz. Desteklenecek hayvan/arılı kovan miktarı yetiştirici ile yapılan sözleşmede belirtilen hayvan sayısını geçemez. Sözleşme süresi sona ermeden; sözleşmede belirtilen mücbir sebepler hariç, her ne sebeple olursa olsun projeden ayrılan yetiştiriciden, sözleşme süresince ödenen destek, yasal faizi ile geri alınır. Mücbir sebepten dolayı azalma durumunda ceza uygulanmaz, bu durumda mevcut hayvan/arılı kovan sayısı kadar icmal hazırlanır. Takip eden dönemlerde sözleşmede belirtilen hayvan sayısına tamamlanır. Proje lideri, desteklemeye esas müracaat formunu (Ek-7) düzenleyerek en geç 12/10/2018 tarihine kadar Enstitü Müdürlüğü aracılığıyla il müdürlüğüne gönderir. İl müdürlüğü tarafından işletmeler ve hayvanlara ait bilgiler yerinde ve Bakanlık kayıt sisteminde (TÜRKVET, AKS) ulusal küpe/kovan numarası bazında kontrol edilerek hazırlanan il icmalı (Ek-8), en geç 7/12/2018 tarihine kadar yazılı olarak ve elektronik ortamda TAGEM'e gönderilir.

(2) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesine (Halk Elinde Küçükbaş ve Anadolu Mandası Islahı Projesi) ilişkin desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Yeni başlatılacak alt projeler ile önceki yıllarda başlatılan ve devam edecek alt projeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

İrk ve Proje Sayısı	İl ve Proje Sayısı	Hayvan sayısı (Baş)
Akkaraman Koyunu (33)	Aksaray (2), Ankara (1), Bingöl (1), Çankırı (2), Çorum (2), Kayseri (3), Karaman (2), Kırıkkale (1), Kırşehir (2), Konya (4), Malatya (2), Niğde (5),Osmaniye(1), Tokat (1),Yozgat (4)	900 207.
Şavak Akkaraman Koyunu (9)	Elazığ (4), Erzincan (4), Tunceli (1)	700 56.
Ankara (Tiftik) Keçisi (6)	Ankara (5), Siirt (1)	800 37.
Dağlıç Koyunu (1)	Afyonkarahisar (1)	00 6.3
Eşme Koyunu (1)	Uşak (1)	00 6.3
Güney Karaman Koyunu (3) (Karakoyun)	Mersin (3)	900 18.
Hemşin Koyunu (4)	Artvin (4)	200 25.
Honamlı Keçisi (3)	Antalya (2), Burdur (1)	900 18.
İvesi Koyunu (11)	Adana (1), Adıyaman (1), Gaziantep (2), Kilis (1), Mersin (2), Osmaniye (1), Şanlıurfa (3)	300 69.
Kangal Akkaraman Koyunu (8)	Sivas (8)	400 50.
Karacabey Merinosu Koyunu (4)	Balıkesir (1), Edirne (1), Tekirdağ(1), Çanakkale (1)	200 25.
Karayaka Koyunu (8)	Ordu (2), Sinop (1), Tokat (2), Trabzon (2), Giresun (1)	400 50.
Karakaş Koyunu (3)	Diyarbakır (3)	900 18.
Karya Koyunu (3)	Aydın (1), Denizli (2)	900 18.

Kıl Keçisi (26)	Adana (2), Adıyaman (1), Amasya (1),Antalya(1), Aydın (1), Burdur (1), Çanakkale (2), Çorum (1), Denizli(1), Diyarbakır (1), Isparta (1), İzmir (1), Kahramanmaraş (2),Karaman (1),Konya(1),Mersin (2), Muğla (1), Niğde (1),Osmaniye(1), Tekirdağ (1), Tokat (1), Yozgat (1)	163
Kıvırcık Koyunu (9)	Aydın (1), Balıkesir (1), Bilecik (1), Bursa (1), İzmir (1), Kırklareli (1), Manisa (2), Yalova (1)	56.
Kilis Keçisi (4)	Gaziantep (2), Kilis (2)	25.
Koçeri Koyunu (2)	Batman (2)	12.
Maltız Keçisi (2)	İzmir (1), Kırklareli (1)	12.
Morkaraman Koyunu (12)	Ağrı (2), Bingöl (5), Erzurum (2), Elazığ (1),Muş (1), Kars (1)	75.
Orta Anadolu Merinosu Koyunu (7)	Ankara (2), Eskişehir (2), Karaman (2), Konya (1)	44.
Ramlıç Koyunu (3)	Afyonkarahisar (1), Eskişehir (2)	18.
Pırlak Koyunu (6)	Afyonkarahisar (2), Antalya (1), Eskişehir (1),Kütahya (2)	37.
Pırt Koyunu (2)	Isparta (2)	12.
Sakız Koyunu (2)	Çanakkale (1), İzmir (1)	12.
Şam Keçisi (2)	Hatay (1), Kahramanmaraş (1)	12.
Zom Koyunu (2)	Diyarbakır (2)	12.
Türk Saanen Keçisi (3)	Çanakkale (2), İzmir (1)	18.
Tahirova Koyunu (1)	Çanakkale (1)	6.3
TOPLAM		1.1
		34.000
Anadolu Mandası (18)	Afyonkarahisar, Amasya, Balıkesir, Bartın,Bitlis, Çorum, Diyarbakır, Düzce, Giresun,İstanbul, Kayseri, Kocaeli, Kütahya, Muş,Samsun, Sivas, Tokat, Yozgat	30.

b) Yeni başlatılacak alt projeler için, başvuru yeri, şekli, zamanı, değerlendirilmesi ve sözleşmeye ilişkin hususlar;

1) Projeye girmek isteyen yetiştiriciler, il/ilçe müdürlüklerine başvurur. İl/ilçe müdürlükleri, müracaat edenler arasından proje lideri tarafından seçilen hayvanların ırk, cinsiyet, tür, işletme ve sahiplik bilgisi açısından Bakanlık kayıtları ile uyumluluğunu kontrol eder. Gerekliyse bilgileri günceller. Bu hayvanlara ait seçim tutanağı, proje lideri ve il müdürlüğüne imzalanarak en geç 31/10/2018 tarihine kadar onaylanmak üzere TAGEM'e gönderilir. Tutanağın TAGEM tarafından onaylanmasından sonra proje uygulama esasları talimatı ekinde yer alan sözleşme imzalanır.

2) Projeye ilk kez dâhil olacak her bir yetiştiricinin sürüsünde en az bulunması gereken bir yaş ve üzeri anaç koyun/keçi sayısı; Maltız, Türk Saanenı keçileri ve Sakız koyunu için kırk baş, diğer ırklar için ise yüz baştır.

3) Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesinde her alt proje, 6000 baş anaç, 300 baş erkek hayvandan oluşur ve kontrollü çiftleştirilen yeterli miktarda elit anaç koyun/keçi bulundurulur. Yeni başlayacak ve proje için yeterli hayvan materyali temininin güç olduğu ırklara ait alt projelerde 5000 baş anaç, 250 baş erkek hayvan materyalini tamamlamak koşuluyla proje başlatılabilir ve proje sürecinde hayvan sayısı 6000 baş anaç, 300 baş erkek hayvana tamamlanır. Projedeki hayvan sayısının mümkün olduğunca az sayıda işletmeden tamamlanması ve seçilen işletmelerde uygun olan hayvanların tamamının projeye dâhil edilmesi esastır.

4) Anadolu mandasında her alt proje, manda boğası dâhil en az 800 baş anaç hayvandan oluşur. Devam eden projelerde bu sayı aranmaz. Ancak projedeki eksilen hayvanlar, proje kapsamında doğan yavrular ile tamamlanır.

5) İl/ilçe müdürlüklerince proje kapsamındaki hayvanlara koruyucu sağlık hizmetleri ve ulusal küpeleme işlemlerinde öncelik verilir.

c) Destekleme ödemelerine ilişkin hususlar:

1) Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesine dâhil olan ve proje yükümlülüklerini yerine getiren yetiştiricilerin hayvanları için destekleme ödemesi yapılır. Bu hayvanlardan proje gereği alınan verilerin, talimat ile belirlenen süre içerisinde TAGEM tarafından istenen formatta gönderilmesi zorunludur.

2) Proje Yürütme Kurulunda değerlendirilen projelere ilişkin destek müracaatları için kurulca belirlenen tarihe kadar proje lideri, desteklemeye esas müracaat formunu (Ek-9, Ek-11, Ek-13) düzenleyerek il müdürlüğüne teslim eder.

3) İl müdürlükleri, proje liderinin müracaatı tarihinden itibaren iki ay içerisinde işletmeler ve hayvanlara ait bilgileri yerinde ve Bakanlık kayıt sisteminde ulusal küpe bazında kontrol eder. Hazırlanan proje destekleme il icmalı (Ek-10, Ek-12, Ek-14), elektronik ortamda ve yazılı olarak TAGEM'e gönderilir.

ç) Islah programındaki; koyun/keçiler ve yavrularına halk elinde ıslah desteği:

1) Yavrularda; 2018 yılı içerisinde doğan, doğum ağırlığı dışında en az bir tartım verisi alınan kuzu/oğlak başına ödenir. Doğum kayıtları taban sürülerde; ana-yavru (doğan yavrunun doğum tarihi, cinsiyeti, ana-yavru kulak numaraları), elit sürülerde; ana-baba-yavru (doğan yavrunun doğum tarihi, cinsiyeti, ana-baba-yavru kulak numaraları) şeklinde olacaktır. Ancak ırklara ve bölgelere göre 2018 yılında doğan ve proje gereği alınması gereken verileri 2019 yılına sarkan hayvanlar için 2018 yılı bütçesinden ödeme yapılır.

2) Koyun/Keçilere; devam eden projelerde, 2018 yılı içerisinde doğum kaydı olan anaç koyun/keçiler, 2018 yılında yeni başlayacak projelerde ise proje materyali olarak seçilen anaç koyun keçiler için ödeme yapılır.

d) Damızlık erkek materyal (koç/teke) desteği: Proje lideri koç/teke katımından önce damızlıkta kullanılacak tüm koç/teke listesini işletme esaslı olarak il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Proje kapsamındaki işletmelerde, projede olsun veya olmasın tüm anaç materyal için projeden elde edilen koç/tekeler dışında erkek materyal kullanılamaz. Belirlenen erkek materyal dışında koç/teke kullanılması durumunda o yıl için proje kapsamındaki hiçbir destek ödenmez.

1) Her yirmi anaç materyale bir damızlık erkek materyal oranında olmak üzere halen kullanılan koç/tekelere ödenir.

2) İşletmede projeye kayıtlı olmayan dişi materyal için projeden seçilen ve yirmi anaç materyale bir damızlık erkek materyal oranını geçmemek üzere kullanılan damızlık koç/tekelere ödenir.

3) Proje lideri tarafından bir sonraki dönemde kullanılmak üzere seçilen damızlık adayı erkek materyale, işletmede kullanılan koç/tekelerin %50'sini geçmemek üzere ödenir.

4) Damızlık erkek materyal (koç/teke) desteği, koyun/keçi ve yavru il icmalı ile birlikte hazırlanır.

5) Elit ve/veya beş yıllık dönemini tamamlayan taban sürülerden işletme ihtiyacı ayrıldıktan sonra kalan hayvanların %10 oranını geçmemek üzere damızlık adayı olarak seçilen erkek materyalden, aynıırka ait alt projelerin yürütüldüğü işletmelere il içi ve/veya il dışı satışı yapılan hayvanlar için, satışı yapan yetiştiriciye ödenir. Satışın belgelendirilmesine ilişkin hükümler TAGEM tarafından talimatla belirlenir. Bu kapsamda, 2/11/2018 tarihine kadar il müdürlüklerine müracaatı yapılan hayvanlar için ödeme yapılır.

6) Hayvan sayısı oranlarındaki kusuratlara en yakın rakama tamamlanır.

e) Manda desteği: Proje gerekliliklerini yerine getirmek koşuluyla anaç manda (damızlık dişi/erkek) ile 2018 yılı içerisinde bir yaşını dolduran (en az doğum, altı ay ve bir yaş verileri alınarak, damızlık seçimi için ayrılmış) manda düvesi/tosunu için ödenir. Gerçek ve tüzel kişiliğe ait işletmelerde en fazla 500 baş mandaya kadar destekleme ödemesi yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ödemeye İlişkin Esaslar

Üye yetiştiricilerden kesinti

MADDE 22 – (1) Yetiştirici/üretici örgütlerine üyelik şartı aranan destekleme ödemelerinde, merkez birliğini kurmuş olan; 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 5200 sayılı Kanuna göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya Bakanlıkça kuruluşuna izin verilen 1163 sayılı Kanuna göre kurulmuş tarımsal amaçlı kooperatif üyelerinden, hak ettikleri desteklerden hizmet bedeli olarak tabloda belirtilen oranlarda Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme adı altında sistem üzerinden kesinti yapılır. Kalan miktar yetiştirici/üreticilerin hesabına ödenir.

Hizmet Bedeline Konu Destek	Oran (%)
Koyun- Keçi Desteğinde	%3'ü il birliklerine, bu bedelin içinden %5'i Merkez Birliğine
Buzağı/Malak/Manda Desteğinde	%3'ü il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden %5'i Merkez Birliğine,
Arcılık Desteğinde	%3'ü il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden % 10'u Merkez Birliğine
Süt Primi Ödemesinde Üretici veya Yetiştirici Birliği üzerinden yapılan desteklemelerde	%3'ü il/ilçe üretici, il yetiştirici birliklerine bu bedelin içinden % 5'i Merkez Birliğine,
Süt Primi ve Buzağı/Malak/Manda Ödemesinde Kooperatifler üzerinden yapılan desteklemelerde	%3'ü kooperatif üst birliği veya bölge birliğine, bu bedelin içinden %25'i Merkez Birliğine,
Besilik Erkek Sığır Destekleme Ödemesinde Üretici Birliği üzerinden yapılan desteklemelerde	%3'ü il/ilçe üretici birliğine, bu bedelin içinden % 5'i Merkez Birliğine,

(2) Yukarıdaki tabloda belirtilen oranlarda "Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme" adı altında yapılan kesintiden sonra kalan miktar yetiştiricilerin hesabına ödenir. Tabloda belirtilmeyen uygulamalar için oran, Bakanlıkça belirlenir. Birden fazla merkez birliğine üyeliği bulunan kooperatif üst/bölge birlikleri destekleme yılı için Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme bedelinin ödeneceği merkez birliğine taahhütname verir. Bu taahhütnameler, merkez birliklerince destekleme yılı başında Bakanlığa gönderilir. Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme bedeli merkez birliklerinden gelen liste ve taahhütnamelere göre ödenir.

(3) Bakanlıkça uygulanan Halk Elinde Hayvan Islahı Projelerinde verilerin toplanmasına ilişkin giderler projeye katılan yetiştiriciler tarafından, proje hesabına yatırılmaları ödemelerle karşılanır. Bu ödemeler projedeki yetiştiricinin aldığı toplam desteğin, manda ıslah projelerinde % 15'ini, koyun/keçi ıslah projelerinde % 20'sini geçemez. Bu hesaba ilişkin tüm harcamalar, Bakanlık talimatıyla belirlenir ve ilgili birlik/yetiştirici temsilcisi tüzel kişilik tarafından gerçekleştirilir. Proje kapsamındaki destek ödemeleri, birlik/yetiştirici temsilcisi üzerinden yetiştiricilere ödenir. Bu projelerden ayrıca, 22 nci maddenin birinci fıkrasındaki hizmet bedeli kesilmez.

Ödemelerin aktarılması

MADDE 23 – (1) Desteklemeler için gerekli kaynak, bütçede hayvancılığın desteklenmesi için ayrılan ödenekten karşılanır. Bakanlık tarafından Banka aracılığı ile ödenir. Süt regülasyonu kapsamındaki ödeme ise Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne aktarılarak yapılır.

(2) Bu Tebliğ kapsamında yapılan destekleme ödemeleri, kamu kaynağı niteliğinde olduğundan hak ediş sahibinin hesabına aktarılmadan önce haciz, icra ve temlik işlemlerine konu edilemez.

(3) Bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerden kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

Yetki ve denetim

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğin uygulamasında öngörülemeyen durumlar ve oluşabilecek sorunların çözümünde, ilgili Genel Müdürlükler genelge ve talimat çıkarmaya yetkilidir.

(2) HAYGEM, bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerle ilgili duyuru yapabilir, başvuru formları veya uygulama evraklarına ilişkin örnekler oluşturabilir, bu duyuru ve örnekler, ilgili sistemler üzerinden veya Bakanlık (HAYGEM) internet sitesinde yayımlanır. Desteklemeye ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesinde yayımlanan bu formların kullanılması esastır.

(3) Bu Tebliğ kapsamındaki destekleme uygulamalarında illerde oluşacak problemlerin çözümünde bu Tebliğ ve talimat hükümlerine aykırı olmamak şartıyla il müdürlükleri yetkilidir. Bu amaçla, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, yetiştirici/üretici örgütleri, ilgili oda ve birlikler ile iş birliği yapabilir.

(4) İl müdürlükleri, desteklemelerin mevzuat hükümlerine uygun ve hak sahiplerine ödenmesi için gerekli ilave tedbirleri almaya yetkilidir.

(5) İl müdürlükleri yılı içerisinde, her destekleme kalemi için ilinde destekten yararlanan yetiştirici/üreticinin rastgele örnekleme yöntemiyle her destekleme kaleminden en az %5'i oranındaki işletmeye ait desteklemeye ilişkin bilgilerin, mevzuat hükümlerine uygun ve doğru olarak yapıldığına ilişkin denetim yapar.

(6) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi (Halk Elinde Küçükbaş ve Anadolu Mandası Islahı Projesi) ödemelerine ilişkin iş ve işlemlerde Proje Yürütme Kurulu yetkilidir.

(7) İl/ilçe müdürlükleri, desteklemeler ile ilgili başvuru zamanı ve şartlarını, yerel imkânları da kullanarak duyurmaya yetkilidir.

(8) İl/ilçe müdürlüğü veya yetiştirici/üretici örgütü, destekleme başvurusu yapan gerçek kişilerin Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) sorgulamalarını, desteklemelerin yürütüldüğü Bakanlık veri tabanları üzerinden başvuru tarihi itibarıyla yapar.

(9) Hayvancılık desteklemelerinde, yetiştirici/üretici örgütlerine verilen yetki, görev ve sorumlulukları zamanında yerine getirmeyerek yetiştiricinin mağduriyetine sebep olan yetiştirici/üretici örgütleri mağduriyetin giderilmesinden sorumludur.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, bu Tebliğ gereği kendilerine ibraz edilen belgelerin yetkileri kapsamındaki kontrollerinden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Desteklemeden yararlanmak üzere ibraz edilen belgelerin sorumluluğu ilgisine aittir. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullanan ilgililer hakkında gerekli cezai, hukuki ve idari işlemler il müdürlüklerince yapılır. Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi amaçlı desteklemelerde 5488 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler Proje Yürütme Kurulu tarafından değerlendirilip karara bağlanır, gereği il müdürlüklerince yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasına sebep olan belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idarî hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, 5 yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) Destekleme ödemelerinde, idari hata sonucu yapılan fazla ödemelerde, tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde üretici, kendi rızası ile iade ederse gecikme faizi alınmaz. Söz konusu ödeme tebliğ edilen süre içerisinde yapılmaz ise, tebliğ tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

Sorumluluk ve arşivleme

MADDE 26 – (1) Desteklemeden yararlanmak üzere bu Tebliğ gereği ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan öncelikle belgeyi ibraz eden ve yetkileri kapsamında onaylayan ve verileri giren kişi ve kurumlar sorumludur. Destekleme ödemesi yapılan belgeler istenildiğinde ibraz edilmek üzere, yetiştirici/üretici örgütleri ve/veya ilgili birimler tarafından 5 (beş) yıl süre ile saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırımlar

MADDE 27 – (1) Bu Tebliğ kapsamında, istenen bilgi ve belgeleri zamanında ibraz etmeyenler ve Bakanlıkça yerine getirilmesi istenen iş ve işlemleri yerine getirmeyenler desteklemeden yararlandırılmaz.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 28 – (1) 26/8/2017 tarihli ve 30166 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2017/32) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 26/8/2017 tarihli ve 30166 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2017/32) hükümlerine göre başvuruları yapılmış ve sonuçlandırılmamış işlemler söz konusu Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2018 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.